



Johanna Sirniö

**KOHTALOKAS
KOHTAAMINEN**

LUKU 1

Puuton lahti syrjäisen pohjoisessa maassa, joka tunnetaan synkistä metsistä, vesistöjen yltäkyläisyydestä ja sivullisuudesta muun maailman asioista. Maasto lähtee loivasti nousemaan tasaisen hiekkamaan loppuessa ja vaihtuessa metsäksi, joka näyttää uhkaavalta kuin olisi valmis nielaisemaan itseensä ihmisiä eksyttääkseen sen kätköihin. Rannasta pääsee sisemmäs maata kahta reittiä kylään johtavaa leveää kärrytietä, jonka alkaessa metsäkin alkaa ja linnalle jyrkässä mäessä lähes huomaamaton pieni polku suurien, tuuhea sekä tiheä kasvuisten kuusien valloittamasta metsästä. Mikäli ei tietäisi mistä kohti polku alkaa ei tee mieli yrittääkään havupuiden raapivien oksien läpi. Juuri poistun tuolta polulta astelen ranta-aukiolle ensimmäisenä juhannusjuhllallisuuksiin, joka on saapunut viimein pieneen kylä pahaseemme, jonka harvoinhin jäseniin kuulun. En sano kaivanneeni moista juhlaa, sillä se joka vuosi tuottaa lisätekemistä koko pitkäksi päiväksi minulle ja vanhemilleni, kun kuluu oluen lapomisessa sammioista tynnyreihin, joista kaksi niistä isäni on tuonut saunan eteen odottamaan juhannuksen viettäjiä. Itsekukin voi ottaa siitä itselleen suun kostuketta halutessaan puu tuoppeihinsa, jotka yleensä kyläiset tuo tullessaan kokkopaikalle. Juhlapäivät on ainoa milloin isäni tekeleet pääsevät kyläläisien nautittaviksi ja vain silloin on saatava parasta. Suurin osa isäni tämän vuoden tuotoksista eli kymmenet kuitenkin ovat tynnyreistä kellarissamme hyvässä säilössä, joita pääse maistamaan suurimmaksi osaksi vieraamme, joita kävi kylässä aniharvoin nykyisin, mutta isäni jaksoi pitää toivoa yllä.

Isäni on omalta isältään perinyt kylän suuren talon, joka toimii mitä mainiompana majoitupaikkana, joten sen takia vaikka on juhannus ei isäni tai äitini suostuneet sitä juhlistamaan tänä vuonna mitenkään vaan näkivät päivien olevan ainaista varpeilla oloa tiiraillen lähivesistöön ja alueisiin matkustavaisten varalta. Aina ei kuitenkaan niin ollut, sillä useampi vuosi sitten moinen oli vielä sulaa mahdolltomuutta, kun linnan olemasaolo oli ulkopuolisien ihmisten tietämättömissä ja pääsäännöllisesti oli linnan väen asuin paikka yksistään. Vaurautta oli linnan rakentiseen saatu kaupan teolla, mutta isoisäni kuoleman jälkeen ei sitä ole tapahtunut, koska isoisäni oli se joka matkusti tekemään kauppaa etelään ja ne olivat menestykkeitä matkoja, joiden aikana Lempo oli hyvillään pitävänsä turvallisen etäällä kauppasuhteensa, joita piti aina riskialtiina kuulleen siellä lähimaiden rauhattomuuksista mitä ei halunnut kotiseudulleen leviävän. Viimeiselle kauppamatkallaan otti mukaansa isäni, joka otti puheeksi sillä matkallaan tahtovan tulevan muutosta siihen, että matkalaiset suosivat kiivaita kauppapaikkoja etelämpänä, kun oli liikaa vaivaa siitä ja siksi ehdotti tuovan kauppasuhteensa linnan rannalle samalla kestiten sekä majoittaen linnalla kauppatoverinsa. Isoisäni jyrkästi ärähti kutsuen sitä suuruuden hulluudeksi, mutta isäni jätti sen huomiotta isoisän selän takana ja puhui yhdelle kauppiaalle tämän olevan tervetullut

vierailemaan heidän luonaan kylässään missä valmisti olutta mitä möisi kovin mieluusti, josta kauppias innostui niinkin paljon, että kun lähtivät tekemään isäni ja isoisäni kotimatkaa kauppias lähti heidän perässään edetä. Isoisäni kummasteli miksi kauppias seurasi heitä, jolloin isäni vain kohatti olkapäitään sanoen: kenties on vain alku matka sama kanssamme. Kuitenkin kun kauppias vaan pysyi perässä isoisäni hermostui vaatien selitystä pojaltaan. -Hän on tulossa ostamaan olutta meiltä mitä mukaamme emme ottaneet sinun jästipäisyytesi takia, joten kauppias ei voi kuin tulla ostamaan sitä paikan päältä, isäni oli vastannut hiljaisella sekä luottavaisella mielellä. -Siihen oli hyvä syy poikaseni, sillä se on huono idea! Isoisäni oli puhunut vaivoin saatua äänensä pysymään niin hiljaisena ettei kauppias sitä kuullut. -Se jokatapauksessa on jo sovittu, joten peruminen ei käy kyseeseen, puhunut oli isäni kohdaten tyytymättömän uurteiset isänsä kasvot. - Että se pitääkin olla vielä yksi parhaista kauppatoveistani, joten kirottua tulkoon sitten, mutta sinun syysi jos tämä on alkua tulevasta tuhosta, isoisäni lausui tyytymättömän pihisevänä kuiskatessaan, ettei häntä kuultaisi. -Lupaan ei se ole, isäni oli huolettomana tuumannut. -Ei pidätä luvata jotain mitä ei varmuudella tiedä voivansa pitää, Isoisäni sihahti hampaattensa välistä sanansa ja löy ohjaksia kulkiessaa rattailla mitkä ovat nykyisin Milkan ja Taavetin perheen käytössä, kun isäni ei tarvinnut niitä mielestään. Suuri oli ihmetys mitä tuo yksi isän teko oli saanut aikaan, kun kauppialta eteenpäin linnasta sana levisi kuluvalkean tavoin ja nuo kymmenen vuotta ennen isoisän ajan päättymistä tehtiin vilkasta kauppaa, sillä tuli monia vierailijoita sinne ja linnasta tuli majoituspaikka, joka ei tuottanut harmia vaan toi kylään rikkautta ja elämää, mutta isoisäni silti sanoi tämä päättyvän huonosti tuntien sen luissaan, jolle isäni vain naurahti huolia vailla. Isoisäni poismenon kuuleksaan ihmisen halu tulla kylään harveni muutamassa kuukaudessa, koska isäni luopui kokonaan kaupankäynnistä ja siirtyi pelkästään majatalon kaltaiseksi, jonka takia linnan vierailijoiden tulo sinne väheni huomasti. Satunnaisia matkalaisia vuoden ajan oli käynyt, mutta toinen vuosi eritoten oli ollut rauhallinen, kun olimme ottaneet yhden viiden hengen seurueen vastaan, joka oli ollut juuri tuo ensimmäinen kauppias mikä kylässä oli käynyt monia vuosia sitten. Hän oli saapunut perheineen loppukeväästä kylään ja viikon verran olivat olleet. - Empä olisi arvannut sana syrjäisestä linnasta on kiirinyt pitkin etelää ja jopa lähimaita, kauppias puhui. -Olemme onnekkaita, kun ihmiset on löytänyt luoksemme, joten sinun ansiota se on kiitos siitä, isäni sanoi luottavaisena ja kätteli miestä. -Älä vielä minua kiitä, kun valitettavasti se onni voi kuitenkin hyvin nopeasti katketa, sillä linnat veti aina puoleensa vähemmän miellyttäviä ihmisiä ja siksi pitää tarkasti silmällä mereltä tulevia matkalaisia, joihin ei kannatta luottaa vaan käännättää heti takaisin eikä missään tapauksessa päästää rantautumaan, kun olisi sääli kuulla uutisia tuhon omaksi teidän joutuvan ja siihen riitti vain yksi joukko, joka ei malttanut pysyä poissa, kauppias lausui epäilevänä isäni sanoja. -Ei ne tänne tule, Isäni vaan puuskahti. -Toivottavasti olet oikeassa, kauppias oli sanonut nousten rattaisiinsa heilauttaen kättään hyvästiksi. Isäni ei lannistunut tuosta

vaan nämä kaksi vuotta on kulunut yhä eläen toivossaan vierailijoiden tulosta, joilla ei ollut tarvetta tulla niin syrjäiselle majapaikalle mikä ei tarjonnut heille mitään, joka oli totta mitä isäni ei myönnä. Kyläiset isäni ovat julistaneet typeryksi, joka erakoituu täysin linnaansa mitä koskaan ei olisi tarvinnut edes saada, jonne oli ennen avoimin ovin otettu kyläilemään kyläisiä Lempon eläessä ja niin vaan se tapa haudattiin suuren ja kunnioitetun miehen mukana, jolla oli aina aikaa ja kiinnostusta kanssaihmiisiin. Isäni piitasi vain matkalaisista, joiden suhteen olisi syytä nyt vaan luovuttaa ja olla helpottunut ettei Lempon varoitukset koskaan toteutuneet ja tuhoa ei tullut. Niin kaukaiset asiat ovat täältä katsottuna sodat, viikingit, ryöstöretket, raiskaukset, kuolema ja orjakuppa, joten olemme onnekkaita saadessa asua täällä tyysijassa missä ei tarvitse pelätä hengensä eikä omaisuutensa tähden. Kyläiset toivoo ettei milloinkaan enää ilmaannu vieraita kylään eikä meri tuo tullessaan rannoille sitä kauhua mistä painajaisissaan näkevät ja herätessä huomaa olevansa turvallisesti eristäytyneenä muusta maailmasta.

Vanhempani ovat vetäytyneet saunan lämpöön palkitsemaan itseään päivän aherruksesta tovi sitten ja sen totisesti ansaitsivat, jota ennen äiti oli käskenyt huolehtia saunan pesusta jahka kaikki siellä halukkaat ovat käyneet, johon olin myönnellyt vaan, kun vanhempani hyvillään siitä menneet saunaan missä kuuluu kiukaalle heitettävän veden sihinää ja heidän hiljaista puhetta, joka kuulostaa muminalta vain korviini. Vanhempani luottavat minuun etten ole kuin muut nuoret, joille ei riittäneet niin vähäiset nautinnot kuin minulle kuten sauna, joka oli minulle hyvin tärkeä paikka missä saatoin puhdistautua huokaisten syvästä yksin olostani. Meidän rantasauna on vanha, pieni, harmaa hirsirakennus, jossa on harjakatto, joka on kyhätty päreistä tiiviisti, jonka on isovanhempani omakätisesti rakentanut, joissa moni syntyy ja siinä pestään kuoltua meistä jokainen niinkuin monet sukupolvet ennen meidän aikaamme. Laipio ja seinät paksua mustunutta hirttä, jossa tuoksuu vahva terva ja kaskimainen aromi, joka tuoksuu ulos asti siihen portaille.

Kokon sytyksen katseleminen on kuulunut aina lempi osioon juhannuksessa, siksi minä odotuksen tunnussa kokkoa kohtaan olen istuuntunut saunan portaille, joka paikkana on tarpeeksi etäältä ihmisistä, sillä pidän yksin olostu suunnattoman paljon. Aurinko ei laske, sillä yötön yö vallitsee kesällä näillä main, joten valoa riittää läpi kesän. Tänä vuonna mitä mainio on sää juhllallisuuksiin, joiden tunnelman juuri tekee kuulla Suomen kirkkaassa iltassa, jostain kaukaa kuikan kauniin kesäisen serenadin. Lähellä molskahtaa suuri kala ja kun katson lahdelle sen toisella rannalla näen vedessä suuren pyöreän väreän, jonka aiheuttajan arvelen olevan niin suuri ettei sitä saa nostetuksi vedestä eikä ruuaksi maistuisi niin kuin pienempänsä. Veden pinta on heistamassa aurinkoa näyttäen niitä valontuojaa kuin olevan kaksi, jotka ovat kuin erimaailmojen toisistaan luomia heijastuksia, joista alaista maailmaa ei voi saavuttaa, kuin vasta kuollessaan me ihmiset. Toisaalle

huomioni siirtyy pikku linnun visertäessä saaden katseeni kääntymään äänen suuntaan eli rannan tutumassa kasvavaan koivuun, joka varjostamassa on rantasaunaa. Oksalta lehahtaa keltasirkku lentoon, kun jo kuvittelen hetken aikaa itsekin lintu olevani ja lentävän vain vapaana tuulen teitä. Nostan pääni taivasta kohti, jonne lintu nousee ja nähden untuvaisia pilven riekaleita, jotka kiitävät taivaalla tuulen riepoiteltavina ja liittyvät vuoroin toisiin pilviin ja jakautuvat jälleen pienempiin pilviin. Nostan käteni, jotta voin verrata sitä suuren taivaan kokoon, joka edustaa vapautta mitä halajan. Taivas edustaa myös kantta, jossa voimme nähdä kaiken sen saavuttamattoman kauneuden, joka on ollut paljon pidempään olemassa kuin yksikään meistä. Se on nähnyt monet ajat ja kohtalot, jotka ovat syntyneet, eläneet ja kuolleet. Kaikki siinä pysyy muuttumattomana vaikka kuinka syntymää ja kuolemaa olisi.

Pian saan huomata että ranta täytyy ihmisistä, joita tulee perheittäin paikalle, jossa naapurit vaihtavat kokkopaikalla kuulumisiaan kovaan ääneen, kun nostavat huulilleen suun kostukkeeksi tuoppeja ja tottakai kohotetaan maljaa juhannukselle. Minä tiedän nyt juhlalluksien alkaneen ja ihmisten ilojuoman tehden heistä hyvin tehokkaasti hilpeitä kaikista, jotka ovat tietoisia kyllä mitä kaataa kurkustaan alas antamuksella kovalla tahdilla. Itse käännyin enemmän ihmisluontoon, joka välttää kurinalaisuuden puutetta ja en tahtoo kokea huomisen murheita pahoinvoinnin sekä muistukatkoksien muodossa, joka tulee olemaan joutilas päivä milloin houkuttaa enemmän pahnoilla nukkuminen kuin työnteko. Vaikka isäni valmisti olutta silti sen maistaminen edes ei käynyt minulle kyseeseen, sillä se haisi jo vastenmieliselle, mutta maistamalla vain pystyttiin arvioimaan oliko juoma valmista vai ei. Isäni on toisinaan leikillään sanonut, että mitä virkaa ja apua minusta sitten oli, mikäli en voinut edes moista pientä koetta tehdä, kun isäni harraste oluen parissa oli hänelle hyvin kallisarvoista ja antoisaa sekä on kunnia asia. Näen samalla hetkellä Myllärin kahden tyttären tulevan kylän suunnalta kärrytietä pitkin eli lommo poskisen Sofian sekä hänen pyöreä kasvoisen siskonsa Loviisan, jotka kulkevat puhuessaan toisilleen iloisesti kovaan ääneen valon ja hedelmällisyyden juhlasta, jota vietämme kesäkuun toiseksi viimeisellä lauantaina. Juhannus on näille tytöille, kuin monelle muulle lemmentaikojen aikaa, jolla taataan naimisonni eli nähtiin tuleva puoliso, jonka saa itselleen tulevana vuonna. Naimaikäiset tytöt koettavat ympäri kylää selvittää pakonomaisesti tulevan sulhasensa vaikkas kiertämällä kolmesti saunan ympäri ja kurkistamalla lakeisesta sisään. Moista en ole kokeillut, sillä olisi kovin vastenmielistä hypellä alasti miehien nähtävänä, sillä suurin osa yleensä tehtiin nuista tajjoista oikeaoppisesti alasti. Pappistoperheen asettuessa asustamaan kuitenkin kylään sen koomin ei taikoja ole tehty, sillä sanovat pakanoiden tavoiksi, joka on suoranaista paheellista ilottelua. Nyt vuonna 1060 on kulunut 40 vuotta, kun kristinuskosta kyläiset kuulivat ensimmäisen kerran kiertäviltä pappeilta ja pari vuotta sen jälkeen oli sen edustajia muuttanut kyläämme etelämmästä maata pappi vaimonsa kanssa

ja heidän mukanaan Ruustinnan sisko Joanna. Tyttöjen ohittaessa minut kuiskien keskenään vilkuillen minuun ja nauravat minulle mennessään suoden minuun ala-arvoisia ajatuksia, joten niin minä jälleen tyydyn nielemään hiljaa harmissani pahan makuisen palan, että heidän pitääkin olla aina noin lapsellisia. Lähtevät juoksuun poikien luo, jotka sallivat tyttöjen tulla kiikkuman heidän käsivarsiinsa, kun nämä innostuneina alkavat puhua pojille, jotka kun vastaavat tytöt nauraa niin, että ranta raikkuu. Nämä Herpertin tyttäret Loviisa ja Sofia ovat piikki lihassani, joista Sofia oli laiha kuin pajun oksa ja Loviisa vanttera ja hyvin syönyt, mutta hyvin nätti kullanuskeineen hiuksineen ollen luonnollisuuden perikuva kulkien ja punastuu jos poika vilkaiseekaan häneen. Tuo määräilevä ja mustasukkainen Sofia on pari vuotta minua vanhempi ja taasen Loviisa on saman ikäinen kanssani. Loviisa yhtyy siskonsa mielipiteeseen, jossa olen ärsyttävä poikien nielijä, kun ei kelvannut yksi poika vaan piti saada molemmat. Tiesinhän hänen tähtäävän sanansa Tapioon ja Einoon eikä siitä ollut epäselvyyksiä. Olen tehnyt viime aikoina huomion hetkillä, jolloin satun tervehtimään tai puhuttelemaan Einoa nimenomaan Sofia katselee murhaavin silmin minuun. Sitten on heidän pikkusiskonsa on Lotta, joka on Sofiää neljä vuotta nuorempi, mutta hänpä ei tunne vihaa minua kohtaan. Hän on ottanut vaikutteita lämpöisestä, vaalea kutrisesta Anette äidistään, joka ahertaa kasvimaallaan ja heillä on kaksi lammasta, joista nuorin tyttärensä pitää huolen käyttäessä näitä kukkakedolla syömässä, jossa viettää koko päivän niiden kanssa. Tätini Madelein sanoi sitä mustasukkaisuudeksi ja samalla myös kateudeksi tullen juttuun Tuuren poikien kanssa, mutta en ole uhka, kun minähän olen hyljeksitty kummajainen vain vailla normaaleja tyttöjen haaveita häistä sekä lapsista. Tyttöjen isä Herpertti on kylän mylläri, jonka Iisaki-isä asuu saman katon alla tuon viisi henkisen perheen kanssa, jonka talon emännästä piti, kun poikansa vaimo oli ystävällinen, rauhallinen sekä erittäin elämäiloinen, joka piristi vanhan miehen mieltä. Vanha mylläri sairastui nimittäin pahaa keuhkotautia eikä enää voinut toimia myllärinä, joten luovutti ammattinsa pojalleen, joka on ollut siinä jo yksin työskentelemässä viitisen vuotta. Sairastuminen hankaloitti ja synkistä kerran niin huumorista vanhaa miestä, jonka elämänvoimien sanottiin kuihtuvan joka päivä ja sen mies tiedosti varmasti kalpeudessaan ja heikkoudessaan istuessaan keinutuolissa suurimman osan ajasta.

Näen saapuvan lähisukulaisieni siskoni Milkan miehensä kanssa ja lapsiensa juosten heidän edellään, mummini kulkien keppinsä kanssa ja enoni Aslakin perheensä kanssa tulleen yhtämatkaa. Milkan odotettiin meistä kahdesta luonnollisesti aikanaan avioituvan ensimmäisenä ja niin hän teki ollessaan tuskin viittatoista, joka sai vanhempani hyvin ylpeiksi, sillä jo samana vuonna hän synnytti esikoisensa; Siirin. Isosiskoni Milka asuu kylässä kyllä, mutta en ole hänen kanssaan läheinen, sillä hän paheksuu minun luonteenpiirettäni olla kuin huikenteleva hepsankeikka, joka viihdyttää itseään vähäpätöisillä asioilla. Minun kuuluisi asettua, omistautua yksin yhdelle miehelle

eli aviomiehelle ja perustaa perhe, joka on joka naisen kunniallinen elämäntehtävä Milkan mielestä, jonka selvin sanoin on tehnyt minulle selväksi. Milka ja Taavetti asuivat miehen synnyinkodissa jo ennen suutari isänsä kuolemaa, joten oli luonnollista talo antaa perheen ainoalle pojalle ja Helga-äitinsä jäi asumaan luonnollisesti siihen kuolemaansa asti. Suutari sitten Taavetista tuli kulkien isänsä jalan jälkiä luonnollisesti. Taavetilla on kaksi lasta, jotka vielä pieniä, kun toinen nimeltään Siiri vasta 5 ja toinen nimeltään Eetu joka on 4 ja siskoni Milka odottaa heidän kolmatta lastaan, joka syntymä alkaa olla ilmeisen lähellä heidän onnekseen. Kaikkien lapsien kylässä keskittyen juoksemaan peräkanaa pitkin kokkopaikkaa kiljahdellen innoissaan kova äänisinä, mutta se on siedettävä ja annettava heidän myös omalla tavallaan pitää hauskaa saaden vielä olla huolettomia lapsia. Aslak perheineen ja mummini eivät kohtelee minua kurjasti, joten heidän nähtensä tahdon näyttää iloni täysin häpeämättömän avoimesti. Siinä missä Lempo oli isäni isä on Elviira äitini äiti, jotka olivat aina tulleet toimeen, joten suuresti hankin Lempoa suri ja sanoi minussa olevan jotain niin samankaltaista kuin hänessä, josta olin hyvilläni ihailen isoisääni. -Iltaa isoäiti-Elviira! Hihkaisen iloisesti ja vilkutan mummilta, kun olen kiitollinen hänen ilmestyneen, jotta voin olla itseni ja saan olla silloin ilman huolta joutuvani selittelemään vanhempieni pois jääntä hänelle, joka tiesi kyllä miten vähemmän tärkeänä pitivät kylän juhliin osallistumista kuin matkalaisien tulosta toivon elättelemistä. -Iltaa pikku-Aino! Mummi hihkaisee äänensä ollen virkeä, kuin peipposella, vaikka on hän jo pitkä ikäinen. Hänen vilkuttaen takaisin ja hymyilee suloisen lämpöisesti. Olen kysynyt monet kerrat hänen ikäänsä perheeni kesken, mutta kaikki sanoo saman vastauksen ”vanha kuin taivas”. Lapsena se hämmästytti minua lapsekkuudessani, mutta nykyisin se lähinnä turhauttaa edes kuulla, kun eihän kukaan nyt niin pitkään voi olla olemassa, joten tajusin hyvin pian sen olevan pelkkä pila. Isoäidin suhteen tulee olla suora eikä kierellä ja kaarella, sillä niinä hetkinä voi kuulla mummin suusta lipevien ankerioiden kuuluvan tehdä niin eikä ihmisen. Isoäitini ilveilee silmissään huvituksen kiilto ja ojentaa kätensä suurelta kätellen vuoron perään Milkan lapsia, joista hän paljon pitää ja nämäkin pienokaiset on juuri hän auttanut maailmaan. Isoäitini on iloinen ja aina niin huumorin täyteinen asenne elämää kohtaan, joten suorastaan ihailen häntä, jonka vierellä oleva vaalea hiuksisen ja harmaa silmäisen Aslak enoni suupielissä väreillen hymy äitinsä toimille. Mummini ja poikansa Aslak puhuvat nauraen jollekin, joka omaltaosaltaan on todisteena, että nuilla kahdella on hyvä äiti-poika suhde toisiinsa. Toisin on toisella enollani Aronilla ja äidillään, kun puhelee poikansa olevan häpeällinen juoppolalli, joka lienee on tullut ilmettyyn setäänsä, joka joi itsensä melkoiseen tuiteriin ja löytyi hukkuneena jokeen ehtimättä miehen ikään edes. Vaimonsa toppuuttelee monasti ettei tulisi juoda niin paljon ja usein, sillä tottakai on huolissaan sekä pahoilla mielin, kun Aron-enoni tahtoo lähteä käymään silloin kyläkierroksella omien sanojen mukaan, vaikka päättyykin kuulemaan seuraavana päivänä naapureiden pahankurisia huomautuksia siitä, kun hoilotetaan koko yö eikä anneta ihmisten nukkua. Aron-enoni on vaaraton

ja leppoisa ollut aina, mutta eihän nyt sovi olla hyvä ääninen humalainen vailla väkivallan saastuttamaa luonnetta. Aslak ei taasen ole veljensä tapaan moinen ”riesa” miksi mummi vanhempaa poikaansa sanoo. Aslak asuu vanhempiansa sekä oman perheensä kanssa samassa taloudessa, kun siihen kuuluu vaimonsa Lindan, 10-vuotias tytär Säde ja 12-vuotias Weele. Minä pidin suuresti nuista Aslakin ja Lindan kahdesta lapsukaisesta, jotka olivat sanoneet rakastavan minua ja kutsuivat isosiskokseen, kun olin niin moneen otteeseen katsonut heidän peräänsä, kun sellaisen tilanne tulee. Weele ottaa oppia Perttu papastaan, joka on seppä, jolta luonnistuu nauloista, viikatteen tekoon, jonka sällinä poikansa Aslak on pienestä pitäen ollut. Säde ottaa oppia Ellimummistaan, joksi tyttö kutsuu häntä. Ellinoora toimii kylän lapsen päästäjänä, joka muulloin kehräsi villaa, neuloi sukkia tai villapaitoja villasta, jota saa ruustinnalta.

Kuivat puut rätisee, kun tuli tarttuu niihin ja alkaa kasvaa pian kylän miehien sytyttäneen, joka suunnasta kokkopuut, jotta voisimme nähdä jokavuotisen pystyyn kootun kolmiomaisen kyhäelmän koko komeudessaan. Nenääni pistää tuo savun voimakas, havupuinen sekä koivupuinen aromi, joka tuo mieleeni kaskan polton, jossa vaatteet värjäytyvät harmaiksi noesta ja ilma täyttyy tiiviistä savusta kosteiden puiden yrittäen kiittuuttaa, joka yskittää ja henkeen vetäessä sitä maistuu se suussa kitkerän etovana. Kokkoon laitetut puut kuitenkin eivät savua haitallisesti, kun ovat kuivuneet sateen suojassa viikkokausia. Kokko liekki liekiltä suureten ja leviten sekä nousten voimalliseksi, jossa liekkien aiheuttama kohina henkii ikaikaa tuossa valtaisassa määrässä puuta. Liekkien leikkien toistensa lomassa, lepattaen vauhkona ja vaihdellen keltaisesta, punaiseen ja oranssiin värivivahteisiin toisissaan vieretysten kuin tanssien keskenään kiusoittelevaa hurmion tanssia nuo eri sävyt. Näkyypä siellä kuin mystisinä aaveina myös erivivahteisia vihreitä sekä sinisiä ryöväreitä, jotka yrittävät anastaa punaisilta sulhoilta eri sävyisiä keltaisia ja oransseja iloisesti kirmaavia tanssittaria, jotka vaihtaa suuntaa yrittäen päästä pakoon nuita ryöväreitä. Yhden keltaisen sininen liekki saa kiinni ja ahnaasti pyörittyään aikansa sen ympärillä häivyttään surumieleisesti unholaan. Oikein tarkkaan katsoessa myös vitivalkoista häivähtää pikaisesti tuossa kasvavassa patsasmaisessa roihussa, jotka ovat suoranaisia satureita kaukaisesta muinaisuudesta.

Koko liekkimeri tuo mieleen alkukantaiset esi-isämme, jotka liekkien kautta ovat keskuudessamme yhdistäen tuon mananmaan ja maallisen elämämme yhtenäiseksi välttämättömyydeksi kumpainenkin toisistaan. Kansanomaisen sointuva ja hilpeä musiikki alkaa, jossa toivotetaan kesä tervetulleeksi saaden otteen kaikista kylän ihmisistä antautuen tanssipyörteisiin omintakeisin askelin pariskuntien pyörien keskenään ja nuorukaisien jakautuen pieniin rinkeihinsä paitsi minä, joka pidän yksin tanssimisesta suuresti. Tuli elementtinä on leikkisän vaarallinen, että siihen katsellessa tuntee ihmeen ihanaa kaihoa vapaudesta, joka vetää musiikin lisäksi tanssin rytmiin,

jossa mukailen liekkien rytmiä kuin olisin yhtenä liekeistä. Katsellen liekkimereen hyppivin askelin ja keinuvin kehon liikkein tanssien ilman, että se on tarkoitettu viekoitteluriittiksi osaltani. Joka vuosi kokko tuntuu yhtä mystiseltä voimassaan, kuin se vetäisi minua puoleensa käsittämätömällä tavalla, jossa sallin vapautuneena olentona edetä sydämeni kyllyydestä, jotta se miltei pakahtuisi päättömästä ilakoinnista, jossa koko ruumistani kihelmöi. Sydämmet tulvii tanssissa täyteen riemun mielihyvää ja tuntea elävän. Äidin mielestä en saisi tanssia vaan hillitä itseni ja tukehduttaa moiset järjettömyydet, jossa näyttäen kuin riivauksen valtaan joutuneelta, jolta se kyllä myös tuntuu kadottaen täysin ympäröivän ympäristöni ajautuen kuin transsiin. Olen täysin etäällä toisista ihmisistä, joiden jatkaen tanssia sävelen vaihtuen toiseen, kun minä palaan saunan portaille istumaan, kun saan arvostelevia katseita itseeni. Hyttysiä tuntuu olevan tänä vuonna suuria parvia, jotka ovat yhteistuumin päättäneet hyökätä kimppuuni, joka pajun oksalla puolustaudun niiltä, sillä heti kun saavat tilaisuuden istahtavat suojaamattomalle iholle. Kokkopaikka kuhisee hyttysiä, joiden ininä saa ihmiset tiiviisti ihan kokon lähelle, sillä juhannuskokon savu ja hohkava kuumuus auttavat etteivät tule. Minä en tunne tuota hohkaava lämpöä saunalta asti, mutta ei sen väliksi ole, kun omasta puolestani ennemmin siedän pieniä verenimijöitä kuin oikeita ihmistuholaisia.

LUKU 2

Samassa kuulen vislaamista ja katsoessani äänen suuntaan näen lapsuuden ystäväni heiluttavan minulle kättä iloisesti veljensä kanssa kokkopaikalta ja heilutan heille takaisin, mutta siihen se jää. Nämä viittoilevat minua tulemaan luokseen tyttöjen vierellään osoittaen minuun murhaavia katseitaan, joten pudistelen päätäni kieltäytymisen merkiksi. Edellisvuosina olin ollut perheeni kanssa ja nämä olivat raahanneet minut mukanaan ihmisien keskelle aina, mutta nyt kun kukaan ei ollut tekemässä niin olin tehnyt päätöksen tahtovani pitää etäisyyttä ihmisiin. Siksi minua pidettiin nuorien keskenkin melkoisen outona lintuna ja mitä tuli poikiin minä pidin heidän seurastaan enemmän kuin tyttöjen, mutta en toki siksi, että mitään romanttista siinä olisi vaan heidän seurassaan tunsin saavani olla aidoimmillani. -Mitä sinä täällä yksinäsi istut ja jäät paitsi kaikesta hauska? Kuulen samassa Tapion äänen, joka on nuoren pojan alttomainen ääni ja hänen istuuntuvan viereeni siihen yksin, sillä vilkaisen kokolle ja näen Einon tarttuneen Sofian käsivarsien otteeseen, jossa kiskotaan tanssiin vastahakoista nuorta miestä. Tyttö saisi Einon itselleen vapaasti, sillä minulla ei kylän pojat olleet saaneet narrattua senhän tiesivät kaikki. Loviisa puhuu nuorimmalle papin pojalle Karlille. Kuitenkin vierelläni istuva poika tahtoo huomionsa itselleen kiskaisten minua hiussuortuvista, jotka ovat karanneet vasemman korvani takaa, joka käy sitten joka kerta yhtä kipeästi ja siksi nytkin ränkäisen ja se saa pojan vahingoniloisen virneen valtaan. Tapion vaalean, vekaramaiset siniset silmät tuovat mieleeni sinitaivaan, joka on pilvetön ja kirkas

sekä sekin on kuin nuiden silmien katse, joka on varsin tutkimaton, mutta äänessä on jotain hyvin selvää päätymyksen hilpeyttä. Tapion hiukset ovat lyhyet ja tämän kasvot ovat laihat ja poskipääät korkeat. -Minusta nämä juhlat ovat pelkkä tekosyy päästä isolla porukalla päätymään, mutta minä tulin vain pelkästään edustamaan perhettäni, kun heillä kuului olevan muuta tekemistä jähkä saunassa ovat käyneet, sanon läimäisten itseäni poskelle itikoiden päässeensä pistämään minua ja siitä seuraa kutinaa. -Tietäähän sen mitä, kun turha kuvitella heidän vain odottavan toimeettomina matkalaisia, kun pariskunnat viettää paljon aikaa pahnoilla telmien, poika sanoo silmät loistaen. Minua inhottaen pojan sanat, kun en halua tulla muistutettavan miksi pidän tornihuoneestani, sillä ennen sitä muistan heränneeni yöllä vanhempieni yöpuuhiin ja toivoen tyynyn kätkien äänet minulta, joka oli turha toive ja kun rukoilin mielessäni sen olevan jo ohitse. Minua inhottaa yhä nuo muistot ja tympäsee äidin kysymys sellaisen yö jälkeen mikä kumma minua haukotutti. Pudistelin vain päätäni tai kohautuin olkapäitäni tuntien posket kuumiksi nolottaen minun joutuneen olla yöllinen todistaja, jolla ei jäänyt epäselväksi vanhempieni ottavan avioliitostaan kaiken hivin irti yöllä. Toisinaan päivällä olin nähnyt isäni kähmivän äitiäni, joka ei todella ollut se mitä tahdon nähdä.-Tehköön mitä lystäävät eivätpähän ainakaan ole pakottamassa minua viettää aikaani kyläisien seurassa, sanon hermostuneena. -Sofia taitaa olla aikeissa piirittää veljeni, joka kuitenkin näyttää kuin pakenisi tyttöä, Tapio kehaisee todeten parasta vaihtaa aihetta. -Poikana pakenisin minäkin moista epätoivoisuutta, sanon katsellen väkijoukon keskellä liikuskelevaa kaksikkoa Sofia kiikkuen kiinni Tapion isoveljen käsivarressa, joka yrittää päästä pois tytön otteesta. -Antaa velipojan nyt kokeilla sitä ihanuutta olla ihailtu, Tapio sanoo ja nauraa vahingoniloisena. -Tuskin hänellä tulisi olemaan helppoa jos antaisi Sofian pitää päänsä saada veljesi itsellesi, lausuen kuivasti Tapiolle pitäen koko poikien piiritystouhua pitkäveteisenä. -Veljeni arkailee koko aihetta mistään tytöistä, Tapio sanoo minun puuskahtaen ja nousten seisomaan kyllästyneenä aiheeseen. -Jätetään hänet jälkeen ja lähdetään me kahdestaan kokeilemaan jospas kala söisi, kun ei ole kerta sen verran miestä ettei yhtä Sofiaa saa kimpustaan, sanon pojan nyökäten. -Tottavie se meillä pitänee tehdä, kun ei ole nuotiolla paistetun ahvenen voittanutta, sanoo poika minun kieleni jo herahtaen nälkän tunne.

Käymme hakemassa Tapion perheen venevajasta onget ja aamulla kaivetut, tuoreet kastemadot purkissa, jotka pujotamme näppärästi koukkuihin kaloille kuoleman herkkupaloiksi. Olimme kolmisin suunnitelleet onkimista juhannuksena, mutta Eino jäisi siitä suunnitelmasta pois vain, koska Sofia sattuu hakeutumaan hänen seuraansa ja Eino kilttinä nuorena miehenä ei raski pahoittaa tytön mieltä. Minä valitsen kaikkein paksuimman madon, joka kiemurtelee vimmatusti koukun työntyen helposti sen sisään. Meillä Tapion kanssa päätetään pitää kisa kumpi saa isomman kalan voittaa, joten niin käymme hipihiljaa rantaan minun seisten isolla kivellä ja Tapion vedessä

avojaloin. Tapion kanssa suomme toisiimme haastavia ja odottavia sekä nopeita katseita kohon katselun ohessa, kun ensimmäinen nykäisy vetäisee kohoni pohjaan, mutta kun lähden nostamaan selvästi koukuun jäänyttä kalaa ja yritän tavoitella sitä kädelläni liukas iso kivi saa minut menettämään tasapainoni. Mätkähdän takamukselleni veteen ja tympäisten koko kalastus, kun olen onnistunut kastelemaan itseni inhottavan läpimäräksi ja kaiken kukkuraksi menettämään kalan. Vesi on virkistävää kieltämättä, mutta nenään menneen veden paineen tunnen kallossani ei ole miellyttävää kirvelyssään, joten siinä istun vedessä pärskien sekä yskien kitusiini menneen veden pois. Hameeni liimautuen iholleni ikävän märkänä, kun tuntien veden nyt palelluttava minua sekä värisyttävän. Tuntiessa kivun takamuksessani ja tietäen kuka vaan vähemmän kömpelökin olisi liukkaan kiven tähden kaatunut, joka saa minut näyttämään täydeltä ääliöltä. -Osaatpa sinä sitten olla tohelo, Tapio tuumaa ja mahaansa pidellen alkaa nauraa minulle.

Juoksen pojan editse kuivalle maalle, joka ei lopeta pojan rasittavaa naurua, joten päätän kalastusreissun päättyvän lyhyeen, mutta olkoon niin. Kerään hameeni ylös polviini ja puristan helmastani vettä vähemmäksi, joka tuo vaan vähän apua, mutta sen lyhyen ajan aikana on poika edennyt myös rantaan nähden nyt laihat, paljaat, vaaleat sääreni ensi kerran, sillä ei puhettakaan minun edes käyneen uimassa hänen nähden ja se on yksi sääntö mitä äitini on laatinut turvakseni. Äidin mielestä mikään ei suojelisi minua niin hyvin kuin kitkeä pois vähimmätkin riskit olla vastakkaisen sukupuolen kanssa tekemisissä vähissä määrinkään, sillä ennen pitkää kun Tapio kajoaisi minuun hänen mukaan tapahtuisi peruuttamattomia ja silloin olisi turha itkeä jälkeen päin, kun uusi ihmiselämä ottaisi kasvusijan sisässäni. Se oli saanut minun puistelemaan päätäni sekä tuomaan julki ettei mielestäni pojasta ollut alkuunkaan vaaraa minulle, joten vaikka äiti kielsi en totellut, kun mielestäni äidin huoli oli ollut täysin aiheeton. -Nostahan koko helma ylös niin nähdään sekin ihme kerrankin. Unohdetaan kalastus ja tehdään jotain erillaista, ennenkokematonta ja mielenkiintoista kun onhan sentään juhannus, poika puhelee minulle, joka irroitin otteeni helmastani, jonka annan laskeutua omalle paikalleen peittämään jalkani, kun tajuten tekoni suureksi erheeksi. Alkaen tuntua ensi kerran äitini varoittavissa sanoissa oli perää ja jos nyt poika tekisi siirron minun suhteeni ei selviäisi siitä ilman taistelua. Minua kuvottaen pojan luulen minun lienee ollen otettu moisista sanoista, vaikka ne saa minut heräämään ettei niitä pitäisi laisinkaa lausua ystävien välillä, kun olen kertakaikkisen vihainen pojalle loukaten minua pilaamalla kaiken meidän väliltämme. Otan epätoivon henkäisyn kerätäkseni itseni ottaen perääntyviä askelia poikaan päin kasvot suunnattuna, kun kuumeisesti mietin miten saada poika uskomaan, etten ollut sellainen tyttö, joka kulki näytellen itseään. Pojan hengityksen ollen kuohahtelua ja sen värähtäen, kuin hänen aikansa olisi tullut tehdä haaveestaan totta. Minua nolottaa ja myös pelottaa moinen touhu äitini pelotelleen hyväksi minut sanomalla, että yksi katse voisi suistaa poikien käsivarsille, mutta minä

Suomeen perustava fiktiivinen tarina, jossa norjalaisien viikinkien ja suomalaistytön kohtaaminen tarinan pääaihe ja risteyskohta, joka seisauttaa miettimään mitä syvimmillään oikeamielisyyden ja kunnian asenteet ovat. Tarina joka perustuu kuvitteellisiin henkilöhahmoihin nykyisen Oulun alueelle, joilla ei mitään tekemistä todellisen rakennusten, tapahtumien ja henkilöiden kanssa, jonka kerronnat eivät seuraa historiaa. Onko suomalaisen nuoren linnan neidon ystävyys huonokäyttöksiseen viikinkiin mahdoton?